

คำแถลงประจำปีของผู้ว่าการต่อสาธารณะ
โดย

ดร. ธาริษา วัฒนเกส

ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

วันที่ 28 มกราคม 2552

เนื่องในวาระเข้าสู่ศักราชใหม่ ดิฉันขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก โปรดดลบันดาลให้ทุกท่านประสบแต่ความสุข และพบแต่สิ่งที่ดีงามตลอดปีพุทธศักราช 2552 และขอถือโอกาสนี้สรุปภาพรวมของเศรษฐกิจไทยในปีที่ผ่านมา ตลอดจนแนวโน้มและความท้าทายของเศรษฐกิจไทยในปีนี้ ตลอดจนแผนนโยบายการบริหารจัดการการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่จะรับมือกับสถานการณ์เศรษฐกิจในปี 2552 นี้

ในปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจไทยเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจ ทั้งจากปัจจัยภายในและต่างประเทศ ซึ่งนับว่ามีความร้ายแรงที่สุดนับตั้งแต่วิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 นอกจากการเมืองจะขาดเสถียรภาพแล้ว ราคาน้ำมันในตลาดโลกได้ปรับเพิ่มขึ้นถึงจุดสูงสุดในเดือนกรกฎาคมที่ 140 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล จนส่งผลกระทบต่อต้นทุนทางธุรกิจและค่าครองชีพของประชาชน ดึงให้เงินเฟ้อขึ้นสูงสุดถึงร้อยละ 9.2 ในเดือนเดียวกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบายในเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม รวมทั้งสิ้นร้อยละ 0.5 ต่อปี เพื่อลดทอนแรงกดดันด้านเงินเฟ้อ ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยยังคงแข่งขันได้ในเวทีโลก และสนับสนุนให้เศรษฐกิจไทยยังเติบโตได้อย่างยั่งยืน

ในช่วงท้ายของปี แรงกดดันด้านเงินเฟ้อลดลงอย่างรวดเร็ว แต่เรากลับต้องเผชิญกับความผันผวนทางเศรษฐกิจด้านต่างประเทศ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากวิกฤตทางการเงินที่ลุกลามจากประเทศสหรัฐอเมริกาไปยังประเทศอื่นๆทั่วโลก และมีผลให้เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าสำคัญของไทย เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ชะลอตัวอย่างรุนแรง รวมทั้งผลกระทบจากสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศที่ทวีความรุนแรงขึ้น

อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางปัญหาต่างๆ ทั้งการขาดเสถียรภาพทางการเมือง การเกิดวิกฤตการเงินโลกที่รุนแรงมากที่สุดหลายทศวรรษที่ผ่านมา ราคาน้ำมันที่ขึ้นสูงเป็นประวัติการณ์ และความเชื่อมั่นของธุรกิจและประชาชนที่ลดลงต่อเนื่อง เศรษฐกิจไทยในปี 2551 ก็ยังขยายตัวในเกณฑ์ดีที่ประมาณร้อยละ 3.5 ถึง 4.0

ในปัจจุบัน แม้ปัญหาเสถียรภาพการเมืองภายในประเทศจะคลี่คลายลง แต่ปัจจัยภายนอกโดยเฉพาะการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกอย่างรุนแรง จะเป็นความเสี่ยงที่สำคัญที่เราต้องเผชิญ เพราะไม่มีใครบอกได้ว่าภาวะเศรษฐกิจถดถอยที่เกิดขึ้นในประเทศหลักๆ จะลงลึกและยาวนานเพียงไร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อไปยังภาคเศรษฐกิจจริงของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ผ่านช่องทางการค้า การลงทุน และการเคลื่อนย้ายเงินทุน ซึ่งในส่วนของประเทศไทยก็เริ่มเห็นผลกระทบบ้างแล้ว โดยภาคการผลิตและการส่งออกที่ชะลอลงใน 2-3 เดือนที่ผ่านมา ทำให้ธุรกิจเริ่มลดกำลังการผลิตและชั่วโมงการทำงาน และบางแห่งเริ่มมีการปลดแรงงาน

ถึงแม้เราต้องเผชิญกับสภาวะที่ยากลำบากมากขึ้นในปีนี้ แต่ก็มีปัจจัยบางอย่างที่ดิฉันเชื่อว่าจะช่วยให้เศรษฐกิจไทยผ่านบททดสอบครั้งสำคัญครั้งนี้ไปได้

ประการแรก เสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาคอยู่ในเกณฑ์ดี ในส่วนของเสถียรภาพในประเทศ อัตราเงินเฟ้อได้ลดลงต่อเนื่องจนมาอยู่ที่ร้อยละ 0.4 ในเดือนธันวาคมที่ผ่านมา ซึ่งนอกจากจะเพิ่มอำนาจซื้อของประชาชน ยังทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถดำเนินนโยบายการเงินที่ผ่อนคลาย เพื่อเอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ประกอบกับระดับหนี้สาธารณะยังอยู่ในเกณฑ์ดี โดย ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน 2551 สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP มีเพียงร้อยละ 37.0 เปิดโอกาสให้รัฐบาลสามารถเพิ่มเม็ดเงินการใช้จ่ายได้ ขณะที่ด้านเสถียรภาพต่างประเทศนั้น เรามีเงินสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน 2551 ถึง 106.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ สูงกว่าหนี้ต่างประเทศระยะสั้นถึง 4 เท่าตัว

ประการที่สอง ระบบสถาบันการเงินมีความแข็งแกร่งพอจะรองรับวิกฤตการเงินโลก และสามารถทำหน้าที่เป็นตัวกลางทางการเงินต่อไปได้ ครั้งนี้ระบบสถาบันการเงินไม่อ่อนแอเหมือนวิกฤตปี 2540 ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงินเอง ผนวกกับนโยบายสำคัญๆ ด้านกำกับดูแลสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะการปฏิรูปแนวทางการกำกับที่เน้นการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน และการ

ปรับปรุงเกณฑ์การกันสำรองนั้น มีส่วนสำคัญในการช่วยให้ระบบสถาบันการเงินไทยในปัจจุบัน มีฐานะมั่นคงแข็งแรงและยืนได้ด้วยตัวเอง จะเห็นได้ว่าภาคธนาคารมีเงินกองทุนอย่างเพียงพอ โดยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในเดือนพฤศจิกายน 2551 อยู่ที่ร้อยละ 15.6 และหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง (Gross NPL ratio 5.3% Net NPL ที่หักสำรองแล้วร้อยละ 2.9 ณ สิ้นปี 2551) ประกอบกับที่ผ่านมา ธนาคารพาณิชย์ไทยมีสัดส่วนการลงทุนในต่างประเทศที่ต่ำมาก เพียงร้อยละ 1.1 ของสินทรัพย์รวม ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน 2551 จึงมีความพร้อมในการสนับสนุนด้านการเงินแก่ภาคธุรกิจและประชาชน

ประการที่สาม ภาคเอกชนเองก็มีความแข็งแกร่งกว่าในอดีตมาก หนี้ของภาคธุรกิจและภาคครัวเรือนอยู่ในระดับต่ำ ภาคการผลิตและบริการซึ่งได้รับผลกระทบในครั้งนี้ได้มีการปรับตัวและมีกำไรสะสมมาระดับหนึ่งก่อนหน้านี้ สำหรับภาคเกษตรซึ่งเป็นแหล่งจ้างงานหลักของประเทศก็ยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี แม้ว่าราคาสินค้าเกษตรในปัจจุบันจะลดลง แต่ต้นทุนการผลิตเช่น ปุ๋ยและน้ำมัน ก็ลดลงด้วย ซึ่งช่วยลดภาระของเกษตรกรได้ในระดับหนึ่ง ทั้งหมดนี้จะช่วยประคองให้การบริโภคภาคเอกชนยังเติบโตได้ในปีนี้ โดยเฉพาะหากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคดีขึ้น

ประการสุดท้าย คือ นโยบายเศรษฐกิจมหภาคทั้งนโยบายการเงินและการคลังของทางการที่มุ่งจะกระตุ้นเศรษฐกิจ ภายใต้วินัยทางการเงินและการคลังที่ออกมา ก็จะช่วยให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวต่อไปได้

ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นว่าเศรษฐกิจไทยปีนี้ยังมีแนวโน้มที่จะเติบโตต่อไปได้ ไม่ถึงขั้นถดถอยมากเหมือนกับหลายประเทศ โดยประมาณการเศรษฐกิจล่าสุดของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายนโยบายการเงินได้แถลงต่อสาธารณะไปเมื่อวันศุกร์ที่ผ่านมา ชี้ว่าเศรษฐกิจมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเฉลี่ยทั้งปีตั้งแต่ร้อยละ 0 ถึง 2.0 ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานจะเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.5 ถึง 1.5 ต่อปี ทั้งนี้ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในบางเดือนอาจจะติดลบ ซึ่งเป็นผลของการปรับลดลงอย่างมากของราคาน้ำมัน โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับระยะเวลาเดียวกันปีก่อน

แม้เศรษฐกิจของเราจะยังมีปัจจัยบวกดังกล่าวข้างต้น แต่เราไม่อาจตั้งอยู่ในความประมาท เนื่องจากเศรษฐกิจไทยมีความเชื่อมโยงทั้งการเงิน และการค้ากับต่างประเทศในระดับที่ค่อนข้างสูง จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะได้รับผลกระทบจากการ

ชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ซึ่งเราต้องติดตามการขยายตัวของเศรษฐกิจในระยะต่อไป
อย่างใกล้ชิด

ในช่วงต่อไป ดิฉันขอพูดถึงนโยบายและมาตรการที่เราจะทำในปี นี้ เพื่อให้
ความมั่นใจแก่ท่านทั้งหลายว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะที่มีหน้าที่ดูแล
เสถียรภาพของเศรษฐกิจนั้น พร้อมทั้งจะดำเนินนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมกับ
แนวโน้มของเศรษฐกิจและภาวะทางการเงิน ภายใต้วินัยทางการเงิน เพื่อให้เศรษฐกิจ
ไทยผ่านความท้าทายที่สำคัญในปี นี้

ในแง่ของนโยบายการเงิน เมื่ออัตราเงินเฟ้อลดลงมาก นโยบายการเงินก็
พร้อมที่จะเอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ดังจะเห็นได้ว่าเมื่ออัตราเงินเฟ้อลดลง
มาก แต่เศรษฐกิจมีความเสี่ยงที่จะชะลอตัวมากจากปัจจัยภายในและภายนอก
ประเทศ ประกอบกับแรงกระตุ้นทางการคลังยังต้องอาศัยเวลาอีกระยะหนึ่งนั้น
ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ดำเนินนโยบายการเงินที่ผ่อนคลาย ภายใต้กรอบวินัย
ทางการเงิน ด้วยการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายในเดือนธันวาคมและมกราคมที่
ผ่านมา รวมทั้งสิ้นร้อยละ 1.75 ต่อปี จากร้อยละ 3.75 มาอยู่ที่ร้อยละ 2.0 ต่อปี ซึ่งจะ
ช่วยลดต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการ สอดรับกับนโยบายและมาตรการต่างๆ ของ
ภาครัฐ และประคองให้เศรษฐกิจไทยยังคงสามารถเติบโตได้ในระยะต่อไป

ควบคู่ไปกับการดำเนินนโยบายการเงินที่ผ่อนคลาย ธนาคารแห่งประเทศไทย
จะดำเนินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน ในลักษณะที่มีความยืดหยุ่นเช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา
โดยจะดูแลไม่ให้ค่าเงินบาทผันผวนมากเกินไป จนเป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกิจ
สำหรับด้านเงินทุนเคลื่อนย้าย ธนาคารแห่งประเทศไทยจะยังคงยึดกรอบการดำเนิน
นโยบายเงินทุนเคลื่อนย้าย ที่ให้มีการเปิดเสรีอย่างค่อยเป็นค่อยไป หนึ่ง ใน
สภาวะการณ์ที่เงินทุนเคลื่อนย้ายมีแนวโน้มผันผวนสูงจากปัญหาวิกฤตการเงินโลก ซึ่ง
ส่งผลให้ค่าเงินต่างๆสามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว นั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับ
อัตราแลกเปลี่ยน โดยเฉพาะผู้ส่งออก ผู้นำเข้า และผู้ที่มีเงินกู้เป็นสกุลเงิน
ต่างประเทศ ควรจะบริหารความเสี่ยงโดยทำประกันความเสี่ยงไว้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อ
หลีกเลี่ยงผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยน ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปในทางตรงข้ามกับที่
ได้คาดไว้

ในเรื่องสภาพคล่อง ซึ่งบางท่านอาจกังวลว่ามีเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของ
เศรษฐกิจไทยหรือไม่นั้น ดิฉันขอย้ำว่า สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ยังมีเพียงพอ

สะท้อนจากอัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก (รวมตัวแลกเงิน B/E) ที่ร้อยละ 88.7 ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน 2551 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสภาพคล่องส่วนเกินในระบบยังสามารถรองรับความต้องการทางธุรกิจทั้งของภาครัฐและเอกชน พร้อมกันนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยก็จะดูแลให้ระบบสถาบันการเงินและตลาดเงิน มีสภาพคล่องเพียงพออย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม หลายท่านที่ทำธุรกิจอาจเห็นว่า ธนาคารพาณิชย์เพิ่มความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อ จนทำให้สภาพคล่องของท่านตึงตัว ในเรื่องนี้คงมีความจำเป็นที่ผู้ประกอบการทุกประเภท รวมทั้งธนาคารพาณิชย์ จะเพิ่มความระมัดระวังมากขึ้น เมื่อเห็นความเสี่ยงมากขึ้น เพราะธนาคารพาณิชย์เองก็ต้องดูแลเงินฝากที่รับจากประชาชนไม่ให้เสียหาย ในส่วนนี้ดิฉันเห็นว่ามาตรการของรัฐที่จะดำเนินการโดยการค้ำประกันเงินกู้ และสนับสนุนสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านธนาคารของรัฐ จะสามารถบรรเทาอุปสรรคด้านสภาพคล่องของธุรกิจได้ระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ธนาคารพาณิชย์ก็คงต้องพยายามดูแลลูกค้าของตนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อระคับระคองลูกค้า ซึ่งเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจและต่อธนาคารพาณิชย์เองด้วยที่หนี้ไม่เสียเพิ่มขึ้น ในระยะต่อไป เมื่อความเชื่อมั่นในเศรษฐกิจปรับตัวดีขึ้น ก็เชื่อว่าสภาพคล่องของธุรกิจจะปรับตัวดีขึ้นตามมา

ในเรื่องต้นทุนการดำเนินธุรกิจนั้น ท่านคงเห็นพ้องกันว่าทั้งภาคเอกชนและภาครัฐต้องดำเนินการเพื่อให้ต้นทุนลดลง ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เล็งเห็นความจำเป็นในข้อนี้ และได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดอุปสรรคและต้นทุนในการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน ที่เกี่ยวพันกับการปริวรรตเงินตราต่างประเทศ ระบบสถาบันการเงิน และระบบการชำระเงินที่ธนาคารดูแลอยู่ โดยในส่วนของแผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน ซึ่งเป็นแผนดำเนินการต่อเนื่องไปถึงปี 2553 เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และลดต้นทุนการโอนเงินและชำระเงินของภาคธุรกิจและประชาชนนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจะดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ และคาดว่าแผนดังกล่าวจะช่วยเพิ่มพูนขีดความสามารถทางการแข่งขันของภาคธุรกิจให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยมุ่งหมายให้แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินระยะที่ 2 เริ่มดำเนินการได้ในปี 2552 นี้ ซึ่งจะมีมาตรการต่างๆ เพื่อลดต้นทุนของธุรกรรมการเงิน ส่งเสริมการแข่งขัน ให้ระบบสถาบันการเงินมีประสิทธิภาพและภูมิคุ้มกันที่ดีขึ้น ตลอดจนประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างทั่วถึงมากขึ้น มาตรการเหล่านี้แม้จะยังไม่เห็นผลในระยะสั้น แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่เราละเลยไม่ได้ เพราะการเตรียม

ความพร้อมของระบบอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะเพิ่มความเข้มแข็งให้แก่ระบบเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

สุดท้ายนี้ ดิฉันขอสรุปว่า เศรษฐกิจในปี 2552 นี้จะมีความท้าทายทั้งต่อภาครัฐและเอกชน เราคงหนีไม่พ้นที่จะต้องได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจโลกอีกระยะหนึ่ง แต่หากเราตั้งอยู่ในความไม่ประมาทและเตรียมรับมือให้พร้อม นอกจากนี้ ที่สำคัญคือ นโยบายเศรษฐกิจการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยและนโยบายการคลังมีเป้าหมายเดียวกันในการดูแลเศรษฐกิจ ซึ่งเมื่อรวมกับปัจจัยบวกต่างๆที่สนับสนุนให้เศรษฐกิจไทยยังมีพื้นฐานที่เข้มแข็งอันเป็นผลจากการปรับตัวอย่างต่อเนื่องทั้งของภาครัฐและเอกชนตั้งแต่หลังวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 โดยเฉพาะการไม่ก่อหนี้เกินตัว และการระมัดระวังดูแลความเสี่ยงตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ได้สร้างภูมิคุ้มกันให้ภาคธุรกิจ ภาคครัวเรือน และประเทศไทยโดยรวมให้มีความเข้มแข็ง พอที่ประเทศไทยจะฟันฝ่ามรสุมเศรษฐกิจไปได้อย่างราบรื่น สามารถกลับมาเติบโตอย่างเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

สวัสดิ์ค่ะ